

KARADENİZ EKONOMİK İŞBİRLİĞİ PARLAMENTO ASAMBLESİ
YİRMİ DÖRDÜNCÜ GENEL KURUL TOPLANTISI

TAVSİYE KARARI 79/2004¹

İstikrar ve güvenliğin bölgesel boyutu – KEİ bölgesinin perspektifi

1. Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi, ortak değerler ve yaklaşımlar bazında, ve ayrıca demokrasinin güçlendirilmesi, kanun ve yargının üstünlüğü, insan hakları ve esas hürriyetlerin sağlanması, etkin devlet yönetimi, birlik ve beraberlik, karşılıklı güven ve uluslar arası hukukun uygulanması sayesinde bölgesel ve uluslar arası barış ve güvenliğin korunması ve istikrar düzeyinin yükseltilmesi yolu ile bölgede güvenlik problemlerinin çözüme kavuşturulması yollarının arayışı konusunda yardımcı olması ve Karadeniz bölgesinde barış, istikrar ve güvenliğin güçlendirilmesi işine bağlı olduğunu teyit eder.
2. Asamble, Karadeniz Ekonomik İşbirliği üye – devletleri Dışişleri Bakanları Konseyi 25 Haziran 2004 yılı tarihinde İstanbul zirvesinde kabul ettiği yeni beyanında yer almış olan aşağıdaki ifadeleri hatırlatır: “ ... KEİ teşkilatı kendi çabalarını bölgesel güvenliğin korunması alanında odaklandırmak ve söz konusu çabaları düşmanlığın, kargaşaların, şiddetin, krizlerin, insan haklarının çiğnenmesinin ve özellikle uluslar arası terörizmin her türlü biçimlerinin ortadan kaldırılması ile ilgili olan daha geniş bir göreve yönlendirmek niyetinde olduğunu beyan eder” ve KEİ'nin Uluslar arası Karadeniz Araştırmalar Merkezi ile işbirliği halinde hazırladığı bölgede güvenlik ve istikrarın perçinleşmesine KEİ katkılarının derinleştirilmesi yol ve metotlarının incelenmesi ile ilgili ve KEİ ve diğer muhatap olabilecek uluslar arası, bölgesel ve ulusal kuruluşlar arasında muhtemel işbirliğine yönelik tavsiyelerin hazırlanmasını ön gören bir dokümanın ortaya konmasını olumlu bulur.
3. Ortak coğrafi, tarihi ve kültürel değerler üzerine kurulmuş devletler arası birliğe dayanan Karadeniz Ekonomik İşbirliği, geniş konu ve inisiyatif ile ilgili diyalogun yapılması için gereken etkin çerçeveleri sağlayarak, asıl ortaklık ve iyi komşuluk ilişkilerinin kurulması alanında bölgesel ekonomik işbirliğine yeni bir ivme kazandırmak için güç toplamakta olup bölgede, geniş Avrupa coğrafyasında ve genel olarak tüm dünyada istikrar ve güvenliğin güçlendirilmesi adına etkin bir

¹ Raportör: Sayın Alexey Shishkov, Komisyon Başkan Yardımcısı, Rusya

Asambelenin 25 Kasım 2004 yılı tarihli tartışması (Bak: Belge GA24/LC24/REP/04/tr, 13 Ekim 2004 yılı tarihinde Bakü şehrinde yapılmış olan KEİPA Hukuki ve Siyasi İşler Komisyonu toplantısında görüşülen Rapor. Raportör: Bayan Makbule Çeço (Arnavutluk)

Metin, 25 Kasım 2004 yılı tarihinde Antalya şehrinde yapılmış olan KEİPA Genel Kurulu oturumunda kabul edilmiştir

işbirliği geliştirmektedir ve böylece Karadenizi barış, istikrar ve refah denizine dönüştürülmesi ile ilgili yüce hedeflere ulaşmasına çaba sarf etmektedir.

4. Karadeniz bölgesi, Avrupa, Orta Doğu ve Orta Asya kavşağı üzerinde bulunan transit bölge ve bağlayıcı halka olmasından doğan stratejik konumundan dolayı Transatlantik güvenliği için önemi sürekli artan bir duruma gelmektedir. Karadeniz bölgesinde güvenlik tehditleri, problem ve tehlikeler çeşitlilik ve çok yönlük sergilemektedirler. Söz konusu tehdit ve tehlikeler, her ülkenin demokratik norm ve prensipleri ve Anayasal kurallarına uygun olarak faaliyet gösteren vatandaş toplumu, özel sektör ve hükümet arasında ortaklık ilişkileri ve çeşitli ulusal kuruluşlar tarafından gösterilen çok yönlü tepkiyi gerektiren biri ötekisine bağlı problemlerdir. Bölge devletleri, ilgili ikili, bölgesel ve çok taraflı anlaşmaların hayata geçirilmesi dahil olmak üzere çok taraflı düzeyde faaliyet gösteren işbirliğinin ilgili çerçeveleri kanalı ile uluslar arası barış ve istikrarın güçlendirilmesinde önemli bir rol oynamaktadırlar.
5. Asamble, iç istikrarsızlık ve etnik gerginliğin demokratik kalkınmanın gelişimini engellediğinden ve bölgede sağlam istikrarın tesis edilmesini frenlemesinden dolayı büyük üzüntü duymaktadır. Bununla ilgili olarak, Karadeniz ülkeleri parlamenterleri, her münakaşanın çözüme kavuşturulmasının barış içinde yaşamının zeminini oluşturduğunu kabul ederek, bölgede mevcut olan anlaşmazlıkların acil ve barışçıl biçimde çözüme kavuşturulmasına ve tüm çabaların münakaşaların önlenmesine ve söz konusu münakaşaların barışçıl şekilde çözüme kavuşturulmasına, ve ayrıca adalet ilkesi zemininde ve uluslar arası hukuk ve mevcut anlaşmalara tamamen uygun olarak anlaşmalara çağrıda bulunmaktadırlar.
6. Parlamenter Asamble üyeleri devlet ve toplum açısından olumsuz etki yapan, devlet istikrarı, demokratik değerler ve halkların refahı için ciddi bir tehdit oluşturan her türlü organize suç ve uluslar arası terörizm eylemini kınamaktadırlar. Asamble, bu tür eylemlerle iç hukuk zemininin güçlendirilmesi ve bilgi alış verişi, karşılıklı hukuki yardım ve “KEİ üye devletleri hükümetleri arasında suç ve özellikle suçun organize biçimleri ile mücadele konusunda işbirliğine ait Anlaşma” ve ayrıca “Terörizm ile mücadele konusuna ait ek Protokol” gibi belgelerin hayata geçirilmesi yolu ile gerçekleştirilen çok taraflı işbirliği kanalı ile mücadele etmek için kararlı olduğunu teyit eder.
7. KEİPA üye devletleri, KEİ üye ülkelerinin uluslararası, bölgesel ve alt bölgesel kuruluşlar ile yürüttüğü ve yürüteceği temasların ilişkilerin çoğalmasında ve güven, ortaklık ve karşılıklı anlayış atmosferinin oluşmasına yol açacağına ilişkin emin olduklarını beyan ederler. Bununla ilgili olarak KEİPA, Birleşmiş Milletler Teşkilatı, Avrupa Birliği, Avrupa Konseyi, AGİT, NATO, Batı Avrupa Birliği, BDT ve diğer kuruluşların ve ayrıca Güney-Doğu Avrupa İşbirliği İnisiyatifi (SECI), Güney-Doğu Avrupa İşbirliği Süreci (SEEC), Merkezi Avrupa İnisiyatifi, Güney-Doğu Avrupa için İstikrar Paketi gibi bölgesel ve alt bölgesel kuruluş ve inisiyatiflerin faaliyetlerine aktif bir şekilde katılmanın öneminin altını çizmekte olup böyle bir katılımın sosyal-ekonomik duruma ve barış, istikrar ve refaha daha fazla olumlu unsur getirebileceğini düşünmektedir.
8. Bununla ilgili olarak Asamble, KEİPA üye ülkeleri parlamento ve hükümetlerine aşağıdaki hususları tavsiye etmektedir:

1. Karadeniz Ekonomik İşbirliği ortak hedeflerinin elde edilmesi adına üye ülkeleri arasında daha sıkı bir bağlantılar kurarak barış, güvenlik ve istikrarın tesis edilmesi amacı ile Karadeniz bölgesinde oluşturulmuş olan ekonomik işbirliğinden daha geniş bir şekilde istifade etmek;
- ii. bölgede sağlam istikrar ve güvenliğin sağlanmasının ana şartı olan üye devletler arasındaki entegrasyonun derinleştirilmesi yolu ile demokrasi, insan hakları ve esas hürriyetler, sosyal adalet, kanun üstünlüğü, sürdürülebilir kalkınma ve etkin piyasa ekonomisi alanında somut sonuçlara ulaşmak için gösterilen çabayı devam ettirmek;
- iii. Avrupa kıtasında istikrar ve güvenliğin perçinleşmesine yönelik esas katkı olarak kabul edilmesi gereken siyasi ve ekonomik işbirliğinin daha üst düzeyi ve güven zemininde kurulmuş olan yeni ruhu sahip ortaklık ve işbirliği anlayışı içinde istikrarın tesis edilmesine yönelik gereken politikaları geliştirmek ve yürütmek;
- iv. “KEİ’nin geleceğe yönelik gündemi: daha sıkı, etkin ve sağlam ortaklığa doğru” başlığı altındaki ve bölgesel entegrasyona daha fazla dinamizm vermeye ve siyasi, ekonomik ve sosyal istikrarın tesis edilmesine yönelik programın etkin bir şekilde hayata geçirilmesi ile ilgili olarak KEİ ve bu teşkilata bağlı yoğun işbirliğini geliştirmeye devam etmek;
- v. KEİ zirveleri deklarasyonları, KEİ Dışişleri Bakanlar Konseyi bildiri ve tavsiyelerinde bölgesel güvenliğin güçlendirilmesi ve münakaşaların tüm biçimlerini, insan hakları ve özgürlükleri ihlalleri, organize suç, uluslar arası terörizm gibi unsurla dahil olmak üzere güvenlik ile ilgili olan esas problemlerin çözüme kavuşturulması ile ilgili belirtilmiş hususları hayata geçirmek;
- vi. bölgede güvenlik konuları ile ilgili meselelerin çözüme kavuşturulmasının öneminin yükseltilmesi amacı ile bölgede güvenlik ve istikrarın güçlendirilmesine yönelik KEİ katkılarının genişletilmesi ve söz konusu katkıların yapıldığı yolların incelenmesine ilişkin parlamenter katkıyı derinleştirmek;
- vii. Asamble üyelerinin daha kapsamlı bir biçimde bilgilere ulaşması için bölgedeki güncel konular üzerinde müzakerelerinin yapılmasına yardımcı olabilmek ve bilgi derleme amaçlı heyetlerin gönderme yöntemini uygulayabilmek;
- viii. Parlamenter Asamblesinin istikrar ve bölgesel entegrasyon ile ilgili hazırladığı tavsiyelerinin hayata geçirilmesi sürecini takip etmek;
- ix. güvenlik ve istikrarın korunmasına ilişkin ulusal ve bölgesel kaynakları güçlendirmek ve ülkelerin hukuk sistemlerine uygun olarak ve uluslar arası hukuka tamamıyla uyarak bölgesel istikrarı tehdit eden unsurların ortadan kaldırılması için gereken tedbirleri almak;
- x. daha istikrarlı ve güvenilir bölgenin ortaya çıkması adına uyumlu barışçıl kararın alınması için bölgede halen boy gösteren münakaşalara taraf olan üye devletler tarafından uygulanan eylemleri desteklemek;

- x1. mevcut ikili ve çok taraflı anlaşmaları ve mekanizmaları tam olarak ve gerekli şekilde kullanmak ve bölgesel istikrarın derinleşmesi, münakaşaların önlenmesi ve münakaşaların barışçıl bir şekilde çözüme kavuşturulması ile ilgili öncelikli alanlarda yeni anlaşmalar yapmak;
 - x11. bölgesel ve uluslar arası anlaşma, sözleşmeleri ve protokolleri imzalamış olan devletlerin yükümlülüklerinin tam olarak hayata geçirmek yolu ile uluslar arası suç ve terörizmin önlenmesi ve ortadan kaldırılması amacı ile mümkün mertebe daha geniş bir temas ve bilgi alışverişi kanalı ile ikili ve bölgesel işbirliğini perçinleştirmek;
 - x111. Avrupa Birliği, diğer Avrupa bölgesel ve alt bölgesel kuruluşlar ile KEİ ile ortak işbirliğine ilişkin bilginin takdim edilmesi yolu ile karşılıklı zeminde bilgi alış verişinde bulunmak amacı ile daha etkin ilişki ve çalışma temaslar kurmak ve aynı zamanda Karadeniz bölgesel işbirliğini yeni konseptlerle zenginleştirmek.
9. Asamble, KEİ Dışişleri Bakanlar Konseyine söz konusu tavsiyenin görüşülmesini teklif eder.